

คู่มือ

การสอบวิชาพิเศษ ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่

วิชานักสะกดรอย

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือ

การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่

วิชานักสะกดรอย

สำนักงานลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือ

การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
วิชานักสะกดรอย

จำนวนพิมพ์ 500 เล่ม

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. 2560

จัดทำโดย กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการลูกเสือ
สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน
กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
79 ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร 10900
โทร. 0-2561-4567 โทรสาร 0-2579-5101
นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนำ

ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ โดยเฉพาะลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ดังนั้น สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาด และกิจการนักเรียน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการฯ เพื่อจัดทำคู่มือการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ วิชานักสะกดรอย เพื่อให้สถานศึกษาได้เรียนรู้ขั้นตอนการสอบวิชาพิเศษดังกล่าว และเป็นไปตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ขอขอบคุณ คณะกรรมการดำเนินงานการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำคู่มือการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ โดยมีนางสุวัฒนา ธรรมประภาส นักวิชาการศึกษานำนายการพิเศษ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาการลูกเสือ เป็นเลขานุการ ซึ่งคณะกรรมการได้ระดมความคิดความรู้ในการจัดทำคู่มือการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงด้วยความเรียบร้อย โดยมุ่งหวังเผยแพร่ให้สถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาสามารถใช้เป็นคู่มือในการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ วิชานักสะกดรอย ได้อย่างถูกต้อง และมีคุณภาพต่อไป

ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

สารบัญ

เนื้อหา

หน้า

คำนำ

สารบัญ

หลักสูตรวิชาพิเศษ วิชานักสะกดรอย	1
การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่	14
ขั้นตอนการดำเนินการสอบวิชาพิเศษ การขออนุมัติ และการประดับ เครื่องหมาย	15
1. สถานศึกษาขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษ และการประดับเครื่องหมาย	17
1.1 โครงการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ วิชานักสะกดรอย	19
1.2 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ วิชานักสะกดรอย	21
1.3 ข้อสอบภาคปฏิบัติวิชานักสะกดรอย	23
1.4 ข้อสอบภาคทฤษฎีวิชานักสะกดรอย	24
1.5 รายชื่อลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ที่สอบวิชาพิเศษ	38
2. หนังสือจากส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคขออนุมัติผลการสอบ วิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ และการประดับเครื่องหมาย	39

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อหา	หน้า
3. สถานศึกษาออกหนังสือรับรองให้กับลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ที่สอบผ่าน	41
4. สถานศึกษาบันทึกหลักฐานในทะเบียนกองลูกเสือ เนตรนารี (ลส.8/นน.8)	43
5. สถานศึกษาบันทึกหลักฐานในสมุดประจำตัวลูกเสือ เนตรนารี (ลส.17/นน.17)	45
การประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่	47
บรรณานุกรม	48
ภาคผนวก	49
คำสั่งสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน ที่ 52/2559 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำคู่มือการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่	51

หลักสูตรวิชาพิเศษ วิชานักสะกดรอย

หลักสูตร

1. สอบได้เครื่องหมายนักสังเกตและจำ หรือการพราง ตามหลักสูตรลูกเสือสามัญ หรือเคยได้รับเครื่องหมายดังกล่าวมาแล้ว
2. รู้จักและสามารถอธิบายลักษณะที่แตกต่างกัน 2 อย่างของรอยเท้าคนที่แตกต่างกัน 3 รอย ทั้งที่สวมรองเท้าหรือไม่สวมรองเท้า
3. สามารถอธิบายเหตุการณ์ 3 เรื่อง ได้ถูกต้องพอสมควร โดยพิจารณาจากรอยที่ปรากฏบนทรายหรือวัสดุธรรมชาติอย่างอื่น
4. หล่อรอยเท้าคน สัตว์ รถยนต์ หรือรถจักรยาน ด้วยปูนปลาสเตอร์ รวม 6 รอย ทุกรอยให้ทำด้วยตนเองทั้งสิ้น โดยให้มีฉลากบอกวันที่และสถานที่ที่หล่อรอยเหล่านั้นด้วย
ในจำนวนรอยดังกล่าวข้างต้น ต้องมีรอยเท้าคนหรือสัตว์อย่างน้อย 2 รอย
5. ทำทางสะกดรอย (Trail) มีระยะทางยาวอย่างน้อย 1 กิโลเมตร โดยให้มีเครื่องหมายทำด้วยวัสดุธรรมชาติที่แตกต่างกันอย่างน้อย 4 ชนิด จำนวนไม่น้อยกว่า 20 เครื่องหมาย
ทางสะกดรอยดังกล่าวให้ทำบนเส้นทางที่ลูกเสือไม่คุ้นเคย

เนื้อหาวิชานักสะกดรอย

การสะกดรอย หมายถึง การค้นหาหรือการตามรอยสิ่งต่างๆ เช่น รอยเท้าคน รอยเท้าสัตว์ หรือเครื่องหมายต่างๆ ดังนั้น นักสะกดรอยในที่นี้ จึงหมายถึง ลูกเสือที่ทำหน้าที่ค้นหาหรือสะกดรอยสิ่งต่างๆ รวมถึงการสังเกตจดจำสิ่งที่กำหนดไว้ตามจุดหมายหรือเส้นทาง ด้วยการทำเครื่องหมาย รอยเท้าคน สัตว์ต่างๆ ที่ปรากฏบนดิน ทรอย หรือพื้นที่ที่สามารถสังเกตได้จากวัสดุธรรมชาติ

การสังเกตรอยเท้าสัตว์ เป็นสิ่งสำคัญที่ลูกเสือจะต้องฝึก สังเกตความแตกต่างของรอยเท้า ในเรื่องของรูปร่าง สัดส่วน รวมทั้งรอยรองเท้า แล้วบันทึกตามความแตกต่างตามที่ได้เห็น และสังเกตประสบการณ์ของลูกเสือ จะทำให้ลูกเสือสามารถแยกแยะความแตกต่างของรอยเท้าได้อย่างชัดเจน

การสังเกตรอยเท้าเปล่า

ในการสังเกตรอยเท้า ในขั้นแรกควรดูรอยเท้าเปล่าของตนเอง เสียก่อน จึงค่อยดูรอยเท้าของพี่ๆ น้องๆ เพื่อนๆ รอยเท้าของผู้ใหญ่ รอยเท้าของเด็กผู้ชาย - ผู้หญิง และสังเกตว่าความแตกต่างนั้นๆ แตกต่างกันอย่างไร ในเรื่องของขนาด รูปร่าง หรือตำหนิอื่นๆ อีก

เมื่อพบรอยเท้าคนหลายๆ รอย ควรหารอยที่เด่นชัดที่สุด และควรวัดรอยต่างๆ ด้วยความระมัดระวัง มิให้รอยเท้านั้นมีตำหนิขูดขีด หลุดและร่วงเลื่อนไปจากสภาพเดิม กล่าวคือ ลากเส้นตรงจากรอยปลายหัวนิ้วแม่เท้าไปยังรอยปลายนิ้วก้อย แล้วสังเกตนิ้วทั้งสามตรงกลาง ว่าแต่ละนิ้วนั้นอยู่ในตำแหน่งชิดหรือห่างเพียงใดจากเส้นตรงดังกล่าว และเมื่อเปรียบเทียบกับรอยเท้าอีกรอยหนึ่งซึ่งเกิดจากอีกบุคคลหนึ่งแล้ว จะมีความแตกต่างกันอย่างไร ส่วนในการจดบันทึกเกี่ยวกับรอยเท้า นั้น ควรจดบันทึกเฉพาะส่วนที่เด่นที่สุด แตกต่างกันในลักษณะพิเศษมากที่สุด

การสันนิษฐานรอยเท้าของคน

เด็กหรือผู้ใหญ่	สังเกตจากขนาดของเท้าและสันเท้า
คนอ้วนหรือผอม	สังเกตจากความยาวของเท้าและขนาดความกว้างของรอยเท้า
คนเดิน	สังเกตจากรอยเท้าเต็ม ห่างกันประมาณ 1 หลา
คนวิ่ง	สังเกตจากรอยนิ้วจิกลงไปบนดิน ห่างกันประมาณ 1 หลา
คนเดินถอยหลัง	สังเกตจากรอยเท้าจะสั้นลง นิ้วเท้าหักเข้าข้างในมากขึ้น รอยเท้าลึกลงยิ่งขึ้น
คนเดินขาเกาะเหล็ก	สังเกตจากรอยเท้า มักติดต่อกันหรือใกล้กัน ระยะไม่เท่ากัน รอยสั้นอาจจะมีรอยไม้ถือประกอบได้
คนตาบอด	สังเกตจากรอยเท้า ก้าวสั้นๆ อาจมีรอยไม้ถือประกอบด้วยก็ได้

การสังเกตรอยเท้าของคนและสัตว์นับว่าสำคัญมาก เพราะสามารถให้เราวินิจฉัยเรื่องราวต่างๆ ได้ถูกต้อง คนที่อยู่ในชนบทและเคยเลี้ยงสัตว์ป่ามาแล้วคงทราบดี ถ้าสัตว์เลี้ยงของตน เช่น วัว ควาย ม้า ฯลฯ เกิดหายหรือหลงเข้าป่า การตามหาก็ต้องหารอยเท้า ในขั้นต้นจะดูว่าเป็นรอยเก่าหรือรอยใหม่ แล้วเขาจะพิจารณารอยใหม่ๆ เพื่อดูว่าสัตว์กำลังซ่อนอยู่ทางใด ครั้นแล้วภายหลังที่พบรอยใหม่จะตามรอยพบ

การสะกดรอยในเวลาากลางคืนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ลูกเสือต้องสามารถสังเกตรายละเอียดเล็กน้อยในตอนกลางคืนเช่นเดียวกับตอนกลางวัน และในตอนกลางคืนจะต้องทำการฟังเสียงเสียเป็นส่วนใหญ่ และในบางครั้งต้องทำการฟังเสียงและดมกลิ่น ในยามเงียบสัปดาห์ตอนกลางคืนเสียงได้ยินไปไกลกว่าตอนกลางวัน ถ้าเอาหูแนบพื้นดิน หรือแนบกับไม้เท้า หรือโดยเฉพาะกับกลอง ซึ่งสัมผัสกับพื้นดิน ก็จะได้ยินเสียงสะท้อนของกลีบไม้ หรือของเสียงเท้าคนเดินตบพื้นดินเป็นระยะไกลๆ ออกไป

นอกจากลูกเสือได้ฝึกหัดหารอยและบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับรอยเท้าของคนแล้ว ลูกเสือจะต้องเป็นคนสังเกตรอยเท้าสัตว์ต่างๆ เริ่มตั้งแต่สัตว์เลี้ยงภายในบ้าน เช่น แมว สุนัข ฯลฯ แล้วค่อยๆ สังเกตหรือศึกษาไปถึงรอยเท้าสัตว์ป่าทั้งใหญ่และเล็ก รวมถึงรอยเท้านกด้วย และเมื่อรู้รอยเท้าคนและสัตว์แล้ว ข้อสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ จะต้องรู้ว่าอายุของรอยนั้นเก่าเพียงใด ลูกเสือต้องใช้เวลาฝึกหัดมาก ตลอดจนมีประสบการณ์มาก่อนที่จะวินิจฉัยได้ถูกต้องจริงๆ ในการสังเกตรอยเท้าคนหรือรอยเท้าสัตว์นั้น ที่ต้องระวังก็คืออย่าให้มีสิ่งเล็กน้อยต้องผ่านการสังเกตไป เช่น กระจุดมเสื่อ กระจุดมกางเกงเพียง 1 เม็ด ขี้บุหรี่ ขนนก ใบไม้ ฯลฯ อาจเป็นสิ่งสำคัญมาก ลูกเสือจะต้องไม่มองแต่ข้างหน้า แต่จะมองข้างๆ และข้างหลังด้วย

ข้อแนะนำในการตามรอย

1. เมื่อพบรอยที่ต้องการ จงสังเกตให้ละเอียดและจำใส่ใจไว้ (ถ้าบันทึกไว้ได้ก็เป็นการดี)
2. ถ้าเห็นรอยเท้ามาก ตามปกติจะไม่ติดตามรอยเท้าใกล้มากนัก เพราะสัตว์ที่ถูกไล่หรือถูกตามมักจะหันมาดูเรื่อยๆ เพื่อรักษาตัวมันให้พ้นอันตราย ในกรณีเช่นนี้ ผู้สะกดรอยจะเดินเป็นวงกลมอีกวงหนึ่งให้ไกลออกไปจนไม่พบรอย แล้วจะรู้ว่าอยู่ข้างหน้าสัตว์ ต่อจากนั้นจะทำวงกลมให้ใกล้เข้ามาจนพบสัตว์ที่ต้องการ
3. ถ้าหารอยได้ยาก เช่น บนพื้นดินแข็งหรือใบหญ้า จงสังเกตรอยสุดท้าย และให้มองไปข้างหน้า 20 - 30 หลา เราอาจจะพบต้นหญ้าล้มหรือถูกเหยียบย่ำ ก้อนหินอาจเคลื่อนที่จากเดิมที่หรือมีรอยขีดข่วนจากต้นไม้ ซึ่งอาจเป็นรอยที่ต้องการ
4. ถ้ารอยหายไปไม่สามารถจะหาได้ ให้ทำวงกลมรอบสุดท้าย เช่น รัศมี 30 - 50 หลา หรือ 100 หลา ในระหว่างนั้น ลูกเสืออาจพบรอยที่ต้องการ ในการทำวงกลมล้อมรอบ จงใช้สามัญสำนึกพิจารณาว่าสัตว์ไปทางไหนหรือซ่อนอยู่ทางไหน
5. การตามสัตว์ป่าควรอยู่ได้ลม

รอยเท้าสัตว์ที่ควรทราบ

หมูป่า

แมว

ช้าง

กระทิง

แรด

เสือโคร่ง

หมี

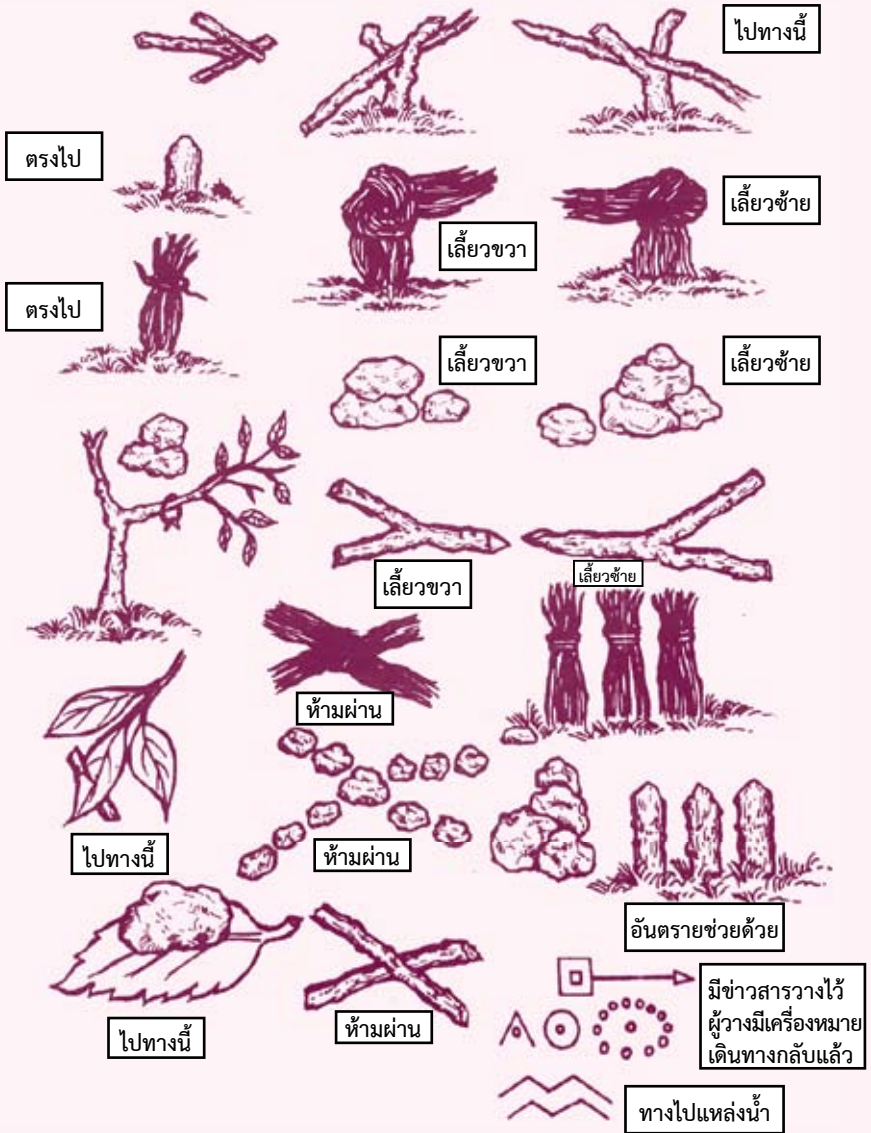

จระเข้

นกเป็ดน้ำ

เครื่องหมายวิชาสะกดรอย ซึ่งทำด้วยวัตถุตามธรรมชาติ

การหล่อรอยเท้าสัตว์ด้วยปูนปลาสเตอร์

เมื่อลูกเสือเดินทางไกล อุปกรณ์อีกอย่างหนึ่งซึ่งควรให้ติดตัวไปด้วย สิ่งนั้น คือ ปูนปลาสเตอร์ซึ่งใช้หล่อรอยเท้าสัตว์หรือรอยต่างๆ ที่พบมา เพื่อเป็นหลักฐานในการเรียนรู้ ซึ่งวิธีใช้ปูนปลาสเตอร์ก็สะดวกและง่ายสำหรับลูกเสือดังนี้

1. ผสมปูนปลาสเตอร์ โดยตักน้ำใส่ขันหรือภาชนะที่สำหรับผสมปูน ไม้ให้น้ำมากเกินไป แล้วเทปูนลงไปในรอยเท้าสัตว์หรือสิ่งอื่นๆ เท้าที่ต้องการ
2. ทิ้งไว้ พอปูนแห้งก็ยกขึ้น เมื่อปูนแห้งดีแล้วก็แกะออกจากรอยนั้น ก็จะได้ที่นูนจากรอยเดิมออกมา และเพื่อให้ได้รอยเท้าจริงก็มาหล่ออีกครั้งหนึ่ง โดยใช้ปูนปลาสเตอร์ผสมแบบเดิมดังกล่าว ไม่เหลวไม่ข้นจนเกินไป เทใส่เบ้าที่เตรียมไว้ แล้วเอารอยเท้าสัตว์ที่หล่่อมาจากป่าหรือที่อื่นกดลงไปนูนที่เทใหม่ ก่อนกดลง ใช้น้ำมันทาเสียก่อน เพื่อสะดวกในการแกะออกจากเบ้า ก็จะได้รอยอันแท้จริง

หรืออีกนัยหนึ่ง ในกรณีที่หล่อรอยอาจใช้วิธีเพื่อให้ได้รอยเท้าจริงจากการหล่่อเป็นเพียงรอยที่นูน ก็ทำได้ อีกวิธีหนึ่งก็คือ วางรอยนูนที่ได้จากขั้นแรกให้แห้งขึ้นกับพื้น ใช้ดินเหนียวหรือดินน้ำมันคลึงเป็นแท่งยาว แล้วทำให้แบน วางตั้งสัน ขุดแต่งดิน ขุดล้อมรอบรอยนูน เพื่อกั้นปูนปลาสเตอร์ไม่ให้ไหลไปในขณะที่กำลังเทปูน ใช้น้ำมันทาแบบรอยนูนและพื้นบริเวณที่แผ่นดินกั้น ต่อจากนั้นก็ผสมปูนให้ความข้นพอดี คือไม่เหลวหรือข้นเกินไป เทลงบนเบ้าเต็มบริเวณที่กั้นนั้น ทิ้งไว้สักครู่ จนกระทั่งปูนแข็งตัว จึงแกะออกจากเบ้ารอยนูน ก็จะได้รอยอันแท้จริงเช่นเดียวกัน

วิธีเก็บรอยที่หล่อได้

แผ่นรอยปูนปลาสเตอร์จะเก็บไว้นาน สามารถจะเก็บไว้เพื่อการศึกษา หรือพิจารณาประกอบการเรียนรู้ได้อย่างมีระบบ ซึ่งมีวิธีเก็บอย่างง่ายตาย คือ

1. เขียนฉลาก วัน เดือน ปีที่หล่อรอยนั้นปิดไว้
2. เขียนชื่อสัตว์ ว่าสัตว์อะไร
3. เขียนสถานที่หล่อ ว่าหล่อมาจากไหน

อนึ่ง วิธีการดังกล่าวนี้เป็นแต่เพียงการหล่อรอยเท้าสัตว์อย่างเดียว ด้วยปูนปลาสเตอร์แต่เพียงสังเขปเท่านั้น เพื่อให้ลูกเสือได้เรียนรู้และปฏิบัติ พอเป็นแนวทาง

การทำทางสะกดรอย

การสะกดรอยนั้นจะต้องเรียนด้วยการปฏิบัติจริง โดยการฝึกตนเอง มีเพื่อนเป็นผู้ช่วย ต่อจากนั้นก็เป็นการศึกษาขั้นต้นที่เกี่ยวข้องกับการเดินทาง และการสะกดรอย เป็นต้นว่า ในเรื่องเครื่องหมายสะกดรอยตามความรู้ ในวิชาเชิงพราน และลูกเสือมีความจำเป็นจะต้องผ่านหรือฝึกให้สูงขึ้นไปอีก เช่น สังเกตและจำรอยเท้าคน รอยเท้าสัตว์ ทั้งสัตว์เล็กสัตว์ใหญ่ รอยรถยนต์ รอยเกวียน ฯลฯ เป็นผู้ที่อยู่ ไหว ตาไว

เครื่องหมายสะกดรอยตามความรู้ในวิชาเชิงพราน

คำว่าเครื่องหมายนั้น เป็นคำที่ใช้ในวงการลูกเสือ หรือหมายถึง รายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ เช่น รอยเท้า กิ่งไม้หัก หย้าที่ถูกเหยียบ เลือดหนึ่งหยด ผมหงอกเส้น ฯลฯ กล่าวคือ สิ่งหนึ่งหรือสิ่งใดที่อาจจะช่วยเป็นเงื่อนไข ในการ

แสวงหาเรื่องราวที่ลูกเสียกำลังศึกษาอยู่ ในการเดินทางตามถนนหรือตามป่า ถ้าไปเป็นจำนวนมาก ๆ และแยกย้ายกันเดิน ก็ย่อมจะเกิดพลัดหลงได้ง่าย แต่ถ้าผู้ไปข้างหน้าได้สร้างเครื่องหมายไว้ให้เป็นที่สังเกตเป็นระยะๆ ก็จะช่วยการเดินทางของผู้มาทีหลัง ไปยังสู่จุดหมายได้ถูกต้อง เครื่องหมายต่างๆ นั้น ให้ใช้จากวัสดุธรรมชาติที่จะหาได้ในที่นั้น อาจจะทำก้อนหินก้อนเล็กวางลงบนก้อนหินก้อนใหญ่ หรือรวบกองหญ้าแล้วมัดปลายไว้ หรือเอากิ่งไม้เล็กปักบนดิน เครื่องหมายเหล่านี้ หมายความว่า “ตรงไป” หรือให้ไปทางนี้

อนึ่ง เครื่องหมายเลี้ยวขวาหรือให้ไปทางขวา เอาก้อนหินก้อนเล็กวางทางขวาของก้อนหินก้อนใหญ่ หรือวางกิ่งไม้เล็ก ๆ ลงบนดิน ให้ปลายหนึ่งอันหันไปทางขวา หรือหักกิ่งไม้ให้ไปทางขวามือ และวางกิ่งไม้เล็ก ๆ สองกิ่ง หรือวางก้อนหินก้อนเล็กๆ ทำเป็นมุม โดยในทำนองเดียวกัน ถ้าต้องการให้เดินเลี้ยวซ้ายหรือไปทางซ้ายก็ให้เครื่องหมายต่าง ๆ อยู่ทางซ้ายหรือเอนไปทางซ้าย

นอกจากเรื่องเครื่องหมายดังกล่าวแล้ว ยังมีเครื่องหมายสะกดรอยของลูกเสือที่ทำบนดินหรือถนน แต่ไม่ควรเขียนด้วยชอล์กหรือถ่านบนกำแพงหรือทำให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหาย หรือเป็นการทำลายความสวยงาม

การสังเกตและจำ

การจำสิ่งของนั้น เป็นการฝึกให้ลูกเสือเป็นผู้ที่มีความสังเกตและจำได้ทั้งโดยการฝึกประสาททั้ง 5 คือ ประสาทตา หู ลิ้น จมูก ร่างกาย เช่น มือ เมื่อประสาทนั้นๆ สัมผัสกับสิ่งใดแล้ว ลูกเสือจะต้องรู้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร ตลอดจนรู้รายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับสิ่งนั้นให้มากที่สุด เช่น เห็นด้วยตาก็บอกได้ว่าสิ่งนั้นเล็กใหญ่แค่ไหน ไกลใกล้เพียงใด สูงต่ำเท่าไร เป็นต้น จำสิ่งของอาจฝึกประสาทโดยการแบ่งออกเป็นข้อๆ คือ ฝึกพิจารณาสังเกตและจำตามลำดับ

การฝึกขั้นแรกอาจฝึกด้วยตัวเองและเริ่มง่ายๆ ก่อน ครั้งเมื่อมีความชำนาญและความจำดีแล้ว จึงค่อยดูยากขึ้นตามลำดับ เช่น เข้าไปในห้องเรียนให้จำสิ่งของในห้องเรียนว่ามีอะไรบ้าง ให้ดู 1 นาที แล้วเขียนตอบ หรือไปจำสิ่งของที่ตู้หน้าร้านแห่งหนึ่ง ภายหลังจากที่จำเป็นเวลา 1 นาที ก็กลับมาเขียนรายงานชื่อสิ่งของนั้นๆ ที่เป็นหมู่เป็นพวกเดียวกัน เช่น เครื่องแต่งกาย (เสื้อ กางเกง รองเท้า ถุงเท้า หมวก เครื่องเขียน หมวก ปากกา ดินสอ ฯลฯ) การฝึกนี้ให้ฝึกแต่ละอย่างก่อน เมื่อชำนาญดีแล้ว จึงคละกันไปหลายๆ อย่าง

การทำทาง

การสะกดรอยนั้นจะต้องเรียนด้วยการปฏิบัติจริง โดยการฝึกตัวเราเอง มีเพื่อนเป็นผู้ช่วย ต่อจากนั้นก็เป็นการศึกษาขั้นต้น

1. การเลือกเส้นทางที่มีระยะทางพอสมควร แล้วให้เพื่อนเป็นผู้ทำเครื่องหมายไว้ เมื่อเริ่มต้นเราก็สังเกตไปตลอด ถ้าเรามีการสังเกตดี เราก็จะไปถึงจุดหมายปลายทางได้ถูกต้อง

2. ให้ลูกเสือคนหนึ่งไปทำเครื่องหมายไว้ทางขวามือของเส้นทาง เครื่องหมายควรอยู่ใกล้ดิน ไม่ควรอยู่สูงกว่าหัวเข่า จำนวนเครื่องหมายตามกำหนด และอาจจะเพิ่มเติมรูปเครื่องหมายอื่นก็ได้

3. เมื่อทำเครื่องหมายเสร็จแล้วก็ให้อีกคนหนึ่งเดินทางเส้นทางนั้น เมื่อพบเครื่องหมายใดก็จดรูปเครื่องหมายนั้นไว้ และบอกด้วยว่าอยู่ที่ใด

4. สำหรับคนต่อไปก็ปฏิบัติเช่นเดียวกัน ข้อสำคัญอย่าทำลายเครื่องหมาย เพราะเป็นการแกล้ง ผู้มาทีหลังจะไม่เห็นเครื่องหมายนั้น เว้นแต่คนสุดท้ายจึงทำลายเครื่องหมายนั้นได้

แบบบันทึกผู้ประจำฐาน

ฐาน	บอกชื่อ	บอกลักษณะ	สเก็ตภาพ	ลายมือชื่อ ประจำฐาน วัน เดือน ปี
1. รอยเท้าคน				
2. รอยเท้าสัตว์สี่เท้า				
3. รอยเท้าสัตว์สองเท้า				
4. รอยเท้าสัตว์ที่ปรากฏ บนวัสดุธรรมชาติ				
5. การหล่อย่อยต่างๆ				
6. การทำเครื่องหมาย สะกดรอยต่างๆ				

หมายเหตุ การบันทึกของผู้ประจำฐาน ใช้คำว่า ผ่าน กรณีที่ไม่ผ่านให้ปฏิบัติใหม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการส่งเสริมกิจกรรมการสอบวิชาพิเศษตามแนวทางการฝึกอบรมตามหลักสูตรลูกเสือตามข้อบังคับคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
2. เพื่อเปิดโอกาสให้มีการสอบวิชาพิเศษตามความถนัด ความสนใจและความต้องการของลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพในอนาคต

การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่

1. ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ต้องสอบได้รับเครื่องหมายลูกเสือโลก และผ่านพิธีเข้าประจำกองแล้ว จึงประดับเครื่องหมายลูกเสือโลกที่กึ่งกลางกระเป่าเสื้อข้างซ้ายได้
2. ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ เมื่อสอบได้เครื่องหมายลูกเสือโลกแล้ว จึงมีสิทธิ์เลือกสอบวิชาพิเศษตามที่ตนมีความถนัดและมีความสนใจ โดยสถานศึกษาเป็นผู้แต่งตั้งกรรมการสอบวิชาพิเศษ และเมื่อดำเนินการสอบทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎีเรียบร้อยแล้ว ให้สถานศึกษาทำเรื่องขออนุมัติผลการสอบไปยังผู้มีอำนาจอนุมัติต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินการสอบวิชาพิเศษ การขออนุมัติ และการประทับเครื่องหมาย

.....

1. ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ เมื่อสอบเครื่องหมายลูกเสือโลกได้แล้ว และได้เข้าพิธีประจำกอง จึงมีสิทธิ์ประทับเครื่องหมายลูกเสือโลกจากนั้นจึงมีสิทธิ์เลือกสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
2. เมื่อลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ แสดงความประสงค์ที่จะสอบเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ คณะกรรมการดำเนินงานของกองลูกเสือจะต้องพิจารณาเห็นชอบให้มีการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี ตามที่เสนอ
3. ผู้กำกับกองลูกเสือ เนตรนารี เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติต่อผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน
4. เมื่อได้รับการอนุมัติแล้ว จึงจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี โดยประธานคณะกรรมการสอบต้องได้รับเครื่องหมายวูดแบดจ์ ประเภทสามัญรุ่นใหญ่ ส่วนกรรมการต้องผ่านการฝึกอบรมขั้นความรู้เบื้องต้น ประเภทสามัญรุ่นใหญ่เป็นอย่างน้อย
5. ดำเนินการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี
6. เมื่อสอบเสร็จแล้ว สถานศึกษาทำหนังสือขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ และการประทับเครื่องหมายไปยังผู้มีอำนาจอนุมัติ พร้อมแนบหลักฐาน ดังนี้

- 6.1 โครงการสอบวิชาพิเศษ
- 6.2 คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบ
- 6.3 ข้อสอบภาคปฏิบัติ
- 6.4 ข้อสอบภาคทฤษฎี
- 6.5 รายชื่อลูกเสือ เนตรนารี ที่สอบผ่าน - ไม่ผ่าน
7. ส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคอนุมัติผลการสอบและการประดับเครื่องหมาย
8. เมื่อสถานศึกษาได้รับหนังสืออนุมัติผลการสอบและการประดับเครื่องหมายแล้ว จะต้องดำเนินการ ดังนี้
 - 8.1 สถานศึกษาออกหนังสือรับรองให้ลูกเสือ เนตรนารี ที่สอบผ่าน
 - 8.2 สถานศึกษาลงทะเบียนไว้เป็นหลักฐานในสมุดทะเบียนกองลูกเสือ กองเนตรนารี (ลส.8/นน.8)
 - 8.3 สถานศึกษาบันทึกหลักฐานในสมุดประจำตัวลูกเสือ เนตรนารี (ลส.17/นน.17)
- 9.ประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี

สถานศึกษาขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษและการประดับเครื่องหมาย

ตัวอย่างหนังสือขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษ วิชานักสะกดรอย และขออนุญาตประดับเครื่องหมาย

ที่...../.....

สถานศึกษา.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง ขออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ วิชา
นักสะกดรอย และการประดับเครื่องหมาย

เรียน เลขาธิการสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ/ผู้อำนวยการลูกเสือจังหวัด
(แล้วแต่กรณี)

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. โครงการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
วิชานักสะกดรอย
 2. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ
เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ วิชานักสะกดรอย
 3. ข้อสอบภาคปฏิบัติ
 4. ข้อสอบภาคทฤษฎี
 5. รายชื่อลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ที่สอบผ่าน - ไม่ผ่าน
วิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ วิชานักสะกดรอย

ด้วยสถานศึกษาได้ทำการสอบวิชาพิเศษ วิชานักสะกดรอย ตามที่
กำหนดไว้ในโครงการ บัดนี้ สถานศึกษาได้ดำเนินการสอบทั้งภาคปฏิบัติและ
ภาคทฤษฎีเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผลปรากฏว่า มีลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
จำนวน.....คน สอบผ่าน (รายชื่อดังแนบ)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน.....

ประจำปี.....

1. ชื่อโครงการ “การสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ วิชานักสะกดรอย ประจำปี พ.ศ.”

2. หลักการและเหตุผล

ด้วยในการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานของกองลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ครั้งที่...../.....เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ณ ห้องประชุมลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ มีมติเห็นชอบให้มีการสอบ วิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ วิชานักสะกดรอย ให้แก่ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ที่สอบได้เครื่องหมายลูกเสือโลก และผ่านพิธีเข้า ประจำกองแล้ว โดยมีลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ สมัครสอบ จำนวน.....คน เพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ วิชานักสะกดรอย และได้นำเสนอผู้อำนวยการลูกเสือ โรงเรียนพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเห็นคุณค่า ของกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่

3.2 เพื่อสร้างแรงจูงใจให้แก่ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ สมัครสอบเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ วิชานักสะกดรอย

4. เป้าหมาย

รับสมัครลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ จำนวน.....คน

5. วิธีดำเนินการ

5.1 เปิดรับสมัครลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ที่ต้องการสอบเพื่อรับเครื่องหมายวิชาพิเศษ วิชาช่างสะกดรอย

5.2 จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ วิชาช่างสะกดรอย

5.3 เริ่มดำเนินการสอบตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

5.4 ดำเนินการขออนุมัติผลการสอบและการประดับเครื่องหมาย

6. งบประมาณ

เก็บจากลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ คนละ 50 บาท

7. วันและสถานที่

ระหว่างเดือน.....ถึงเดือน.....พ.ศ.

ณ.....

8. ผลที่จะได้รับ

ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ จำนวน.....คน จะได้รับเครื่องหมายวิชาพิเศษ วิชาช่างสะกดรอย อย่างน้อย.....คน

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน.....

10. ชนิดของโครงการ เป็นโครงการต่อเนื่องทุกปี

สำเนา

คำสั่งโรงเรียน.....

ที่...../.....

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่
วิชานักสะกดรอย

เพื่อให้การสอบวิชาพิเศษ วิชานักสะกดรอย ให้แก่ลูกเสือ เนตรนารี
สามัญรุ่นใหญ่ ระหว่างวันที่.....ถึงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.
ณจังหวัด.....เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

จึงแต่งตั้งบุคลากรทางการลูกเสือต่อไปนี้ ดำเนินการสอบตามกำหนด
วันและสถานที่ดังกล่าวข้างต้น ดังนี้

1. รองผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน A.L.T./SS.W.B. ประธาน
2. ผู้กำกับกลุ่มลูกเสือโรงเรียน A.L.T./SS.W.B. รองประธาน
3. รองผู้กำกับกลุ่มลูกเสือโรงเรียน SS.W.B. กรรมการ
4. ผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
กองที่ 1 กลุ่มที่ 1 SS.W.B. กรรมการ
5. ผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่
กองที่ 1 กลุ่มที่ 1 SS.W.B. กรรมการ

6.		กรรมการ
7.		กรรมการ
8.	ฯลฯ	กรรมการ
9.		กรรมการ
10.	รองผู้กำกับกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
กองที่ 1 กลุ่มที่ 1 SS.B.T.C.	กรรมการ
11.	รองผู้กำกับกองเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่
กองที่ 1 กลุ่มที่ 1 SS.B.T.C	กรรมการ
	ฯลฯ	

(ลงนาม).....

ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน.....

ข้อสอบภาคปฏิบัติวิชานักสะกดรอย

- ฐานที่ 1 ทดสอบการพรางตัว
- ฐานที่ 2 ทดสอบการอ่านรอยเท้าคนที่แตกต่างกัน 3 รอย ทั้งที่สวมรองเท้าหรือไม่สวมรองเท้า
- ฐานที่ 3 ทดสอบการอนุมานเหตุการณ์ โดยพิจารณาจากรอยทราย
- ฐานที่ 4 หล่อรอยเท้าคน หรือสัตว์ หรือรถจักรยานด้วยปูนปลาสเตอร์
- ฐานที่ 5 ทดสอบการอ่านรอยเท้าสัตว์ป่าในประเทศไทย
- ฐานที่ 6 ทดสอบการวางเครื่องหมายสะกดรอยทำด้วยวัสดุธรรมชาติ ระยะทาง 1 กิโลเมตร จำนวนไม่น้อยกว่า 20 เครื่องหมาย

ข้อสอบภาคทฤษฎีวิชานักสะกดรอย

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การสะกดรอย หมายถึง
 - ก. การค้นหาหรือการตามรอยสิ่งต่างๆ
 - ข. การค้นหาหรือการตามรอยเครื่องหมาย
 - ค. การตามล่าสัตว์ตามเครื่องหมาย
 - ง. ถูกทั้งข้อ ก. และ ข.

2. การสังเกตรอยเท้า จะมีความแตกต่างกันในเรื่องของ
 - ก. สีและรูปร่าง
 - ข. รูปร่างและสัดส่วน
 - ค. รอยเท้าและสี
 - ง. ความลึกของรอยเท้าและรูปร่าง

3. การวัดรอยเท้าคน ให้วัดจาก
 - ก. ปลายนิ้วหัวแม่เท้าถึงสันเท้า
 - ข. ปลายนิ้วก้อยถึงสันเท้า
 - ค. ปลายนิ้วหัวแม่เท้าถึงปลายนิ้วก้อย
 - ง. ปลายนิ้วกลางถึงสันเท้า

4. การบันทึกความแตกต่างของรอยเท้า ให้บันทึกในเรื่องของ
- ก. ส่วนที่เด่นที่สุด
 - ข. ส่วนที่มีลักษณะพิเศษ
 - ค. ส่วนที่แตกต่างกัน
 - ง. ถูกทุกข้อ
5. รอยเท้าของคนตาบอด สังเกตได้จาก
- ก. รอยเท้าทั้งสองมักติดต่อกัน มีระยะไม่เท่ากัน
 - ข. รอยเท้าก้าวสั้นๆ อาจมีรอยไม้ถือประกอบ
 - ค. รอยเท้าเต็ม ห่างประมาณ 1 หลา อาจมีรอยไม้ถือประกอบ
 - ง. รอยเท้าทั้งสองติดต่อกัน อาจมีรอยไม้ถือประกอบ
6. บนพื้นที่มีก้อนหินหรือดงหญ้า อาจสังเกตรอยสัตว์ได้จาก
- ก. ต้นหญ้าล้มหรือก้อนหินเคลื่อนที่
 - ข. ก้อนหินรวมเป็นเครื่องหมายต่างๆ
 - ค. ต้นไม้ล้มระเนระนาด
 - ง. ต้นหญ้าถูกเหยียบย่ำหรือก้อนหินเคลื่อนที่
7. การหลอรอยเท้าสัตว์ด้วยปูนปลาสเตอร์ กระทำได้ด้วย
- ก. เทปูนปลาสเตอร์ลงในแม่พิมพ์รอยเท้าสัตว์
 - ข. เทปูนปลาสเตอร์ลงในรอยเท้าสัตว์
 - ค. เทปูนปลาสเตอร์ลงในรอยเท้าสัตว์ แล้วนำมาตากแห้ง
 - ง. นำเท้าสัตว์กดลงในปูนปลาสเตอร์เหลวๆ

8. วิธีการเก็บรอยที่หล่อ มีวิธีปฏิบัติดังนี้
- ก. เขียนฉลาก วัน เดือน ปีที่รอยหล่อ
 - ข. เขียนชื่อสัตว์
 - ค. เขียนสถานที่หล่อ
 - ง. ถูกทุกข้อ
9. การทำทางสะกดรอย หมายถึง
- ก. การสร้างเส้นทางเพื่อใช้เดินทาง
 - ข. การทำทางเพื่อการใช้สะกดรอย
 - ค. การทำทางเพื่อสร้างเครื่องหมายต่างๆ
 - ง. การทำทางเพื่อให้สัตว์ต่างๆ เดิน
10. เครื่องหมายสะกดรอยตามความรู้ในวิชาเชิงพราน หมายถึง
- ก. รายละเอียดเล็กๆ น้อยๆ เกี่ยวกับธรรมชาติ
 - ข. สัญลักษณ์ที่เป็นธรรมชาติ
 - ค. สิ่งที่อาจช่วยเป็นเงื่อนไขการแสวงหาเรื่องราว
 - ง. สิ่งที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์
11. การเดินทางในป่าเป็นจำนวนมาก ควรปฏิบัติอย่างไรไม่ให้พลัดหลง
- ก. ทำเครื่องหมายสะกดรอยต้นทาง
 - ข. ทำเครื่องหมายสะกดรอยกลางทาง
 - ค. ทำเครื่องหมายสะกดรอยปลายทาง
 - ง. ทำเครื่องหมายเป็นระยะจนถึงปลายทาง

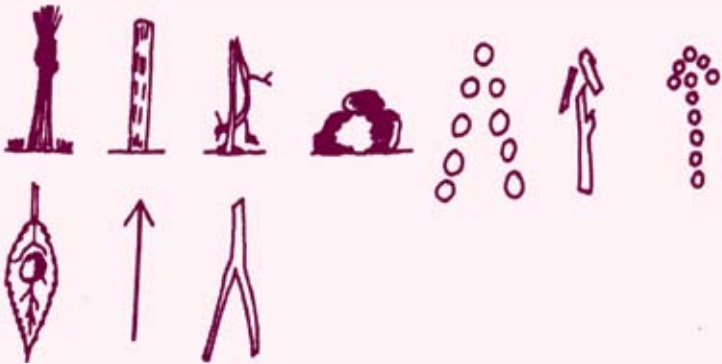
12. เหตุผลที่ต้องทำเครื่องหมายสะกดรอย เพื่อ
- ก. เดินทางด้วยความสะดวกสบาย
 - ข. ไม่ต้องสังเกตอย่างอื่น
 - ค. ป้องกันการพลัดหลง
 - ง. ให้ถึงปลายทางเร็วขึ้น
13. การทำเครื่องหมายสะกดรอย ปกติจะทำด้วย
- ก. โลหะสะท้อนแสงสังเกตง่าย
 - ข. ผ้าขาวหรือกระดาษสีอ่อน
 - ค. วัตถุธรรมชาติ
 - ง. วัสดุธรรมชาติ
14. จุดประสงค์ของเครื่องหมายสะกดรอย เพื่อ
- ก. ให้ผู้พบเห็นปฏิบัติตาม
 - ข. ให้ผู้พบเห็นบอกเพื่อนๆ
 - ค. ขวางทางเดินของสัตว์
 - ง. ป้องกันอันตรายจากสัตว์
15. เครื่องหมายสะกดรอยธรรมชาติ ส่วนใหญ่จะบอกให้ทราบเกี่ยวกับ
- ก. ทิศทาง
 - ข. ให้ปฏิบัติตาม
 - ค. อันตราย
 - ง. ถูกทุกข้อ

16. เครื่องหมายสะกดรอย ส่วนมากจะทำไว้ใน
- ก. ถนนลาดยาง
 - ข. ถนนลูกรังหรือถนนดิน
 - ค. ทางเดินในป่า
 - ง. ทางเดินริมทะเล
17. เครื่องหมายสะกดรอย ไม่ควรใช้วัสดุต่อไปนี้
- ก. กิ่งไม้
 - ข. ซอล์ก ถ่าน หรือสี
 - ค. ก้อนหิน
 - ง. ใบไม้หรือต้นหญ้า
18. สิ่งสำคัญของลูกเสือในการเดินทางสะกดรอย นอกจากการสังเกตแล้วจะต้อง
- ก. จดจำ
 - ข. หูไว
 - ค. สายตาดี
 - ง. กระฉับกระเฉง
19. การทำเครื่องหมายสะกดรอย ควรทำให้อยู่ในระดับ
- ก. ไม่จำกัดความสูง
 - ข. จากพื้นสูงไม่เกินระดับสายตา
 - ค. จากพื้นสูงไม่เกินระดับเอว
 - ง. จากพื้นสูงไม่เกินระดับเข่า

20. การทำลายเครื่องหมายสะกดรอย จะกระทำเมื่อ

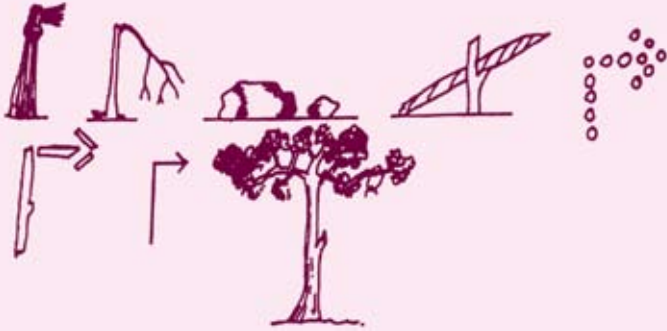
- ก. หมู่แรกเดินผ่าน
- ข. หมู่สุดท้ายเดินผ่าน
- ค. คนที่เดินเป็นคนสุดท้าย
- ง. เลิกใช้แล้ว

21.

- ก. อันตราย ช่วยด้วย
- ข. ห้ามผ่าน
- ค. ตรงไป
- ง. เลี้ยวขวา

22.

- ก. อันตราย ช่วยด้วย
- ข. ห้ามผ่าน
- ค. ตรงไป
- ง. เลี้ยวขวา

23.

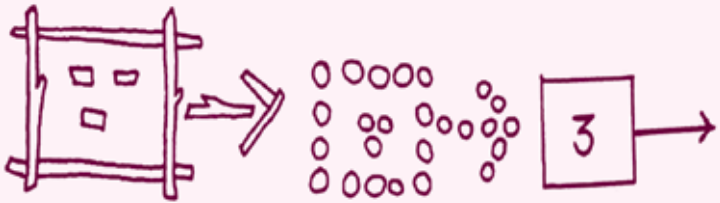
- ก. อันตราย ช่วยด้วย
- ข. ห้ามผ่าน
- ค. ตรงไป
- ง. เลี้ยวขวา

24.

- ก. อันตราย ช่วยด้วย
- ข. ห้ามผ่าน
- ค. ตรงไป
- ง. เลี้ยวขวา

25.

- ก. อุปสรรคขวางทางอยู่ข้างหน้า
- ข. ทางไปแหล่งน้ำ
- ค. พวกเขาแยกไปทางซ้าย 2 คน และแยกไปทางขวา 3 คน
- ง. มีจดหมายซ่อนไว้ ระยะ 3 ก้าวจากที่นี่ไปตามลูกศร

26.

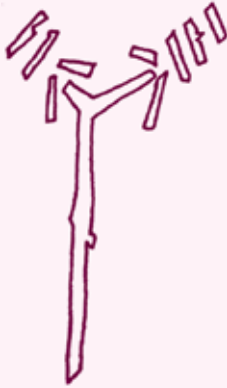
- ก. มีอุปสรรคขวางทางอยู่ข้างหน้า
- ข. ทางไปแหล่งน้ำ
- ค. พวกเราแยกไปทางซ้าย 2 คน และแยกไปทางขวา 3 คน
- ง. มีจดหมายซ่อนไว้ ระยะ 3 ก้าวจากที่นี่ไปตามลูกศร

27.

- ก. มีอุปสรรคขวางทางอยู่ข้างหน้า
- ข. ทางไปแหล่งน้ำ
- ค. พวกเราแยกไปทางซ้าย 2 คน และแยกไปทางขวา 3 คน
- ง. มีจดหมายซ่อนไว้ ระยะ 3 ก้าวจากที่นี่ไปตามลูกศร

28.

- ก. มีอุปสรรคขวางทางอยู่ข้างหน้า
- ข. ทางไปแหล่งน้ำ
- ค. พวกเราแยกไปทางซ้าย 2 คน และแยกไปทางขวา 3 คน
- ง. มีจดหมายซ่อนไว้ ระยะ 3 ก้าวจากที่นี่ไปตามลูกศร

29.

- ก. เสื้อ
- ข. เม่น
- ค. หมู
- ง. แมว

30.

- ก. เสือ
- ข. เม่น
- ค. หมู
- ง. แมว

31.

- ก. ควาย
- ข. วิ้ว
- ค. ซ้าง
- ง. ม้า

32.

- ก. ควาย
- ข. วิ้ว
- ค. ซ้าง
- ง. ม้า

33.

- ก. รอยคนเดินถอยหลัง
- ข. รอยคนตาบอด
- ค. รอยคนวิ่ง
- ง. รอยคนแบกของหนัก

34.

- ก. รอยคนเดินถอยหลัง
- ข. รอยคนตาบอด
- ค. รอยคนวิ่ง
- ง. รอยคนแบกของหนัก

35.

- ก. รอยคนเดินถอยหลัง
- ข. รอยคนตาบอด
- ค. รอยคนวิ่ง
- ง. รอยคนแบกของหนัก

36.

- ก. นกเป็ดน้ำ
- ข. ไก่
- ค. กา
- ง. เป็ด

37.

- ก. นกเอี้ยง
- ข. นกฮูก
- ค. นกกินปลา
- ง. นกแก้ว

38.

- ก. นกยาง
- ข. นกกระเต็น
- ค. เหยี่ยว
- ง. นกเขา

39.

- ก. นกยาง
- ข. นกกระเต็น
- ค. เหยี่ยว
- ง. นกเขา

40. เครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่วิชานักสะกดรอย ภายในกรอบมีรูป

- ก. รูปรอยเท้าสัตว์สีแดง
- ข. รูปรอยเท้าสัตว์สีเหลือง
- ค. รูปรอยเท้าสัตว์สีขาว
- ง. รูปรอยเท้าสัตว์สีแดงเลือดหมู

เฉลยข้อสอบวิชานักสะกดรอย

1.	ง	11.	ง	21.	ค	31.	ก
2.	ข	12.	ค	22.	ง	32.	ค
3.	ค	13.	ง	23.	ก	33.	ข
4.	ง	14.	ก	24.	ข	34.	ง
5.	ข	15.	ง	25.	ง	35.	ก
6.	ง	16.	ค	26.	ก	36.	ก
7.	ข	17.	ข	27.	ข	37.	ข
8.	ง	18.	ก	28.	ค	38.	ก
9.	ค	19.	ง	29.	ค	39.	ง
10.	ก	20.	ค	30.	ก	40.	ข

โรงเรียน.....

รายชื่อลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ที่สอบวิชาพิเศษ

ลำดับที่	ชื่อลูกเสือ เนตรนารี	วิชา...	วิชา...	วิชา...	วิชา...	วิชา...	วิชา...	วิชา...	วิชา...	หมายเหตุ
1.	/	/	/	/	/	/	x	/	
2.									
3.									

หมายเหตุ

- ถ้าใส่เครื่องหมาย / แสดงว่า สอบผ่าน
- ถ้าใส่เครื่องหมาย x แสดงว่า สอบไม่ผ่าน

ลงชื่อ.....

(.....)

กรรมการ

ลงชื่อ.....

(.....)

กรรมการ

ลงชื่อ.....

(.....)

ประธาน

หนังสือจากส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคอนุมัติผลการสอบ วิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ และการประดับเครื่องหมาย

เมื่อทางสำนักงานลูกเสือแห่งชาติหรือสำนักงานลูกเสือจังหวัด (แล้วแต่กรณี) พิจารณาตามหลักฐานที่สถานศึกษาส่งไป และตรวจสอบได้ว่าการดำเนินการสอบจริง จึงออกหนังสืออนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ และการประดับเครื่องหมาย ดังนี้

ตัวอย่างหนังสืออนุมัติผล

ที่...../.....

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ
สำนักงานลูกเสือจังหวัด
(แล้วแต่กรณี)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

เรื่อง อนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ และการประดับ
เครื่องหมาย

เรียน ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน.....

อ้างถึง หนังสือของโรงเรียนที่...../.....ลงวันที่.....

ตามหนังสือที่อ้างถึง โรงเรียนจัดส่งรายงานผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ
เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ และขออนุมัติประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษให้แก่ลูกเสือ
เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ผู้ที่สอบผ่าน ความแจ้งแล้วนั้น

สำนักงานลูกเสือแห่งชาติหรือสำนักงานลูกเสือจังหวัด (แล้วแต่กรณี) ได้รับทราบแล้วด้วยความยินดี จึงอนุมัติผลการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ตามที่เสนอ และอนุมัติให้ประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษได้ และขอให้ผู้บังคับบัญชาลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ แจ้งให้ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ทราบถึงความสำคัญของวิชาพิเศษที่ตนสอบผ่าน และเอาใจใส่ให้ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ได้ใช้วิชาพิเศษนั้นๆ ปฏิบัติให้เป็นประโยชน์ อยู่เสมอด้วย

อนึ่ง ในการจัดซื้อเครื่องหมายวิชาพิเศษ ใคร่ขอให้โรงเรียนติดต่อขอหนังสืออนุญาตซื้อเครื่องหมายวิชาพิเศษที่งานวิชาการ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ (ปัจจุบันคือส่วนสิทธิประโยชน์ สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ) ตามหนังสือของสำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ ที่ 147/2517 ลงวันที่ 7 มกราคม 2517 หรือที่สำนักงานลูกเสือจังหวัด (แล้วแต่กรณี) เพื่อให้ลูกเสือ เนตรนารี ประดับเครื่องหมายดังกล่าว จะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(.....)

ตำแหน่ง.....

สถานศึกษาออกหนังสือรับรองให้กับลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ที่สอบผ่าน

เมื่อสถานศึกษาได้รับหนังสือตอบอนุมัติผลการสอบและให้ระดับ
เครื่องหมายวิชาพิเศษแล้ว ก็ให้ออกหลักฐานคือหนังสือรับรองแก่ลูกเสือ เนตรนารี
สามัญรุ่นใหญ่ ที่สอบผ่าน และลงทะเบียนไว้เป็นหลักฐาน

ที่...../..... สถานศึกษา.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ขอรับรองว่า.....สอบผ่านวิชาพิเศษ วิชานักสะกดรอย
โดยการอนุมัติผลการสอบของ.....ที่...../
ลงวันที่.....และได้แนบสำเนาหนังสืออนุมัติผลมาด้วยแล้ว

(ลงชื่อ).....

(.....)

ผู้อำนวยการลูกเสือโรงเรียน.....

สถานศึกษาลงทะเบียนไว้เป็นหลักฐาน

ชั้นตอนสุดท้าย ผู้กำกับกองลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ต้องดำเนินการ
ดังนี้

1. ลงรายชื่อลูกเสือหรือเนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ที่สอบผ่านใน
ทะเบียนกองลูกเสือหรือเนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ (ลส.8) หรือ (นน.8)
2. ลงรายชื่อการสอบผ่านในบัตรประจำตัวลูกเสือหรือเนตรนารี
สามัญรุ่นใหญ่ (ลส.17) หรือ (นน.17) ไว้เป็นหลักฐานด้วย

ทะเบียนกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

ทะเบียนกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

กลุ่ม (บอกชื่อกลุ่ม)

กลุ่มที่

กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่

ผู้กำกับกลุ่ม

ผู้กำกับ

รองผู้กำกับ

.....

.....

ทะเบียนกองเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

ทะเบียนกองเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

กลุ่ม (บอกชื่อกลุ่ม)

กลุ่มที่

กองเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ที่.....

ผู้กำกับกลุ่ม

ผู้กำกับ

รองผู้กำกับ

.....

.....

ปี ๒๕๖๓

บัตรประจำตัวกองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่

กลุ่มลูกเสือ

กลุ่มที่

กองลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ที่

ชื่อ

หมู่

หมายเหตุ

๑. การสอบเลื่อนชั้นหรือการสอบวิชาพิเศษ เมื่อกรรมการสอบเสร็จแล้ว ให้ผู้กำกับกรอกผลการสอบลงในทะเบียนของกองแล้วทุกครั้ง
๒. บัตรนี้ให้ผู้กำกับส่งไปให้ผู้ปกครองทราบด้วย

สำนักงานคณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ

ศึกษารายชื่อสมาชิก ไม่สวมหมวก ขนาด ๑ นิ้ว	ชื่อ.....		
	บ้านเลขที่..... ซอย.....		
	ถนน.....		
	ตำบล.....		
	อำเภอ.....		
จังหวัด.....			
ชื่อบิดา.....	ชื่อมารดา.....		
ชื่อผู้ปกครอง.....			
วัน เดือน ปีเกิด.....			
เป็นลูกเสือสำรอง เมื่อ.....			
เป็นลูกเสือสามัญ เมื่อ.....			
เป็นลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่ เมื่อ.....			
สอบได้ เครื่องหมายลูกเสือโลก เมื่อ.....			
สอบได้ เครื่องหมายลูกเสือชั้นพิเศษ เมื่อ.....			
สอบได้ เครื่องหมายลูกเสือหลวง เมื่อ.....			
การสอบวิชาพิเศษ			
ที่	วิชา	สอบได้เมื่อ	อาจขึ้นกรรมการ
๑	นักผจญภัย		
๒	นักดาราศาสตร์		
๓	นักจุลนิมิตวิทยา		
๔	ผู้จัดการค่ายพักแรม		
๕	ผู้พิทักษ์ป่า		
๖	นักเดินทางไกล		

ที่	วิชา	สอบได้เมื่อ	อาจขึ้นกรรมการ
๗	หัวหน้าคนครัว		
๘	นักบุกเบิก		
๙	นักสะกดรอย		
๑๐	นักขรรษาดีวิเศษ		
๑๑	การสื่อสารด้วยระบบพหุภาษา		
๑๒	นักค้นเบาะแส		
๑๓	นักสัญญาณ		
๑๔	นักสารพัดช่าง		
๑๕	นักโบราณคดี		
๑๖	นักสะสม		
๑๗	นักดนตรี		
๑๘	นักถ่ายภาพ		
๑๙	นักกีฬา		
๒๐	นักกีฬา		
๒๑	นักพิมพ์ดีด		
๒๒	นักแสดงการบันเทิง		
๒๓	นักเขียน		
๒๔	ช่าง		
๒๕	หัวหน้าทีมบอลเมือง		
๒๖	นักซูโด้โด้		
๒๗	บรรณารักษ์		
๒๘	เลขานุการ		
๒๙	พลอธิการ		
๓๐	ผู้ช่วยการจราจร		
๓๑	ช่างเขียน		
๓๒			
๓๓			

บัตรประจำตัวเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่

กลุ่มเนตรนารี

กลุ่มที่

กองเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ที่

ชื่อ

หมู่

หมายเหตุ

1. การสอบวิชาพิเศษ เมื่อกรรมการสอบเสร็จแล้ว ให้ผู้กำกับกรอกผลการสอบลงในทะเบียนของกองด้วยทุกครั้ง
2. บัตรนี้ให้ผู้กำกับส่งไปให้ผู้ปกครองทราบด้วย

นน.17

สโมสรเนตรนารีเพชรราช

ติดรูปถ่าย
หน้าตรง
ไม่สวมหมวก
ขนาด 1 นิ้ว

ชื่อ.....

บ้านเลขที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

ชื่อบิดา.....

ชื่อมารดา.....

ชื่อผู้ปกครอง.....

วัน เดือน ปีเกิด.....

เป็นเนตรนารีสำรอง เมื่อ.....

เป็นเนตรนารีสามัญ เมื่อ.....

เป็นเนตรนารีสามัญรุ่นใหญ่ เมื่อ.....

การสอบวิชาพิเศษ

ที่	วิชา	สอบได้ เมื่อ	ลายเซ็น กรรมการ
	ก. หมวดวิชาบังคับใน วิชาพิเศษ		
1.	วิชาศูทธิธรรม		
2.	วิชาจัดการค่าย		
3.	วิชาพยาบาล		
4.	วิชาการบริการชุมชน		
5.	วิชาพลศึกษา		
6.	วิชาการผจญภัย		
	ข. หมวดวิชาเลือก หมวดส่งเสริมอาชีพ		
1.	วิชาสารพัดช่าง		
2.	วิชาศิลปะ		

การประดับเครื่องหมายวิชาพิเศษ

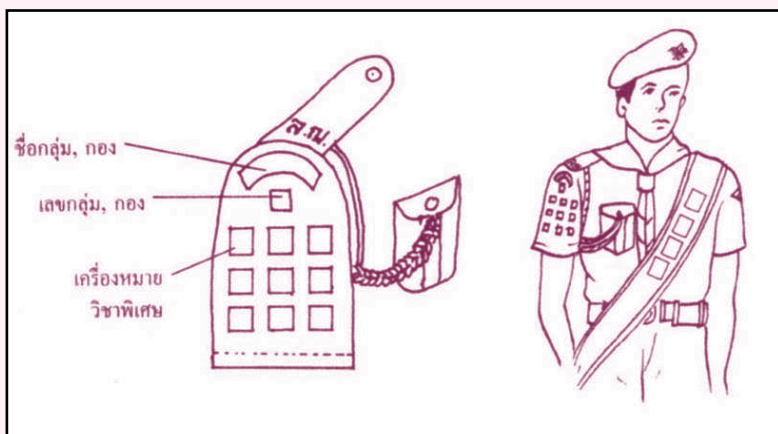
ลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่

.....

เครื่องหมายวิชาพิเศษทำด้วยผ้าสีเลือดหมู รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ยาวด้านละ 4 เซนติเมตร มีกรอบและอักษร “ล.ญ.” สีเขียว ภายในกรอบมีรูปเครื่องหมายวิชาพิเศษ

การประดับ

1. ถ้าสอบได้ไม่เกิน 9 วิชา ให้ติดที่แขนเสื้อข้างขวา กึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอก เรียงกันเป็นแถวตามแนวนอน แถวใดเกิน 3 วิชา ให้ขึ้นแถวใหม่ เว้นระยะระหว่างเครื่องหมายและระหว่างแถว 1 เซนติเมตร
2. ถ้าสอบได้เกิน 9 วิชา ให้มีสายสะพายจากบ่าซ้ายไปประจบกันที่ใต้เอวขวา ทำด้วยตัวนหรือสักหลาดสีเหลืองกว้าง 10 เซนติเมตร ขลิบริมสีขาว ข้างละ 1 เซนติเมตร และปักเครื่องหมายวิชาพิเศษ

บรรณานุกรม

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, สำนักงาน. **กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค้ำของ
สกสค., 2520.

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, สำนักงาน. **ข้อบังคับคณะลูกเสือแห่งชาติ
ว่าด้วยการปกครอง หลักสูตรและวิชาพิเศษลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่
(ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2528.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค้ำของ
สกสค., 2548.

คณะกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ, สำนักงาน. **แนวการสอนวิชาพิเศษ
ลูกเสือสามัญรุ่นใหญ่.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค้ำ
ของ สกสค., 2542.

ณัฏฐ์ ยุวยุทธ. **คู่มือการสอนเครื่องหมายวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญ
รุ่นใหญ่.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค้ำของ
สกสค., 2551.

ภาคผนวก

สำเนา

คำสั่งสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

ที่ 52/2559

**เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานการประชุมเชิงปฏิบัติการ
จัดทำคู่มือการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่**

เพื่อให้การดำเนินงานการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำคู่มือการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ซึ่งกำหนดจัดระหว่าง วันที่ 28 - 31 สิงหาคม 2559 ณ ห้องประชุมมอภัย จันทวิมล ชั้น 2 อาคารเสมารักษ์ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุตามวัตถุประสงค์ จึงเห็นควรแต่งตั้งบุคคลต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการดำเนินงานการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำคู่มือการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ดังนี้

1. ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ
ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน	ประธานกรรมการ
2. นายโอฬาร เก่งรักษัสัตว์	รองประธานกรรมการ
3. ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการ
สำนักงานลูกเสือแห่งชาติ	กรรมการ
4. ว่าที่ร้อยโท ธีรภัฏ ยูยุทธ	กรรมการ
5. นางธัญมน ยูยุทธ	กรรมการ
6. นางมาลัย วงศ์ฤทัยวัฒนา	กรรมการ
7. นางดารณี ทัพจันทร์	กรรมการ
8. นางสุภัชชภา ศรีแก้ว	กรรมการ

9. นางสาวหยด บุญนิมิตร	กรรมการ
10. นางสุธินี ชาวอ่อน	กรรมการ
11. นางกนกวรรณ นิ่มเจริญ	กรรมการ
12. นางสาวณภัทร กุลจิตติธร	กรรมการ
13. ว่าที่ร้อยตรี สุเมธ สุจริยวงศ์	กรรมการ
14. นางสาวสร้อยญา เรืองสมบูรณ์	กรรมการ
15. นางสาวสุพิชญา อากาวสิน	กรรมการ
16. นายพิชาน แหยมเจริญ	กรรมการ
17. นายเอกพันธ์ ชูแก้ว	กรรมการ
18. นางสุวัฒนา ธรรมประภาส	กรรมการและเลขานุการ
19. นางสาวศิริฐา กรวาทิน	กรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ
20. นางสาวณัฐพร มานะชนม์	กรรมการ
และผู้ช่วยเลขานุการ

โดยให้คณะกรรมการดำเนินงานมีหน้าที่ดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ
จัดทำคู่มือการสอบวิชาพิเศษลูกเสือ เนตรนารี สามัญรุ่นใหญ่ ให้สำเร็จลุล่วง
เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สำเนาถูกต้อง

สั่ง ณ วันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2559

(ลงชื่อ) สุวัฒนา ธรรมประภาส

(นางสุวัฒนา ธรรมประภาส)

นักวิชาการศึกษานานาชาติพิเศษ

(ลงชื่อ) ศัจจร วัฒนมะงคล

(นายศัจจร วัฒนมะงคล)

ผู้อำนวยการสำนักการลูกเสือ ยุวกาชาดและกิจการนักเรียน

